

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор академії, професор

В. І. Аранчій

« 20 » 2016 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність 073 «Менеджмент»

СВО «Бакалавр»

(2016 рік набору)

Полтава 2016

Наскрізню програму практик підготували:

професор, д. е. н. Маркіна І. А.; доцент, к. е. н. Федірець О. В.; доцент, к. е. н. Воронько-Невіднича Т. В.; доцент, к. е. н. Сазонова Т. О., доцент, к. е. н. Шульженко І. В.; доцент, к. е. н. Потапюк І. П.; доцент, к. е. н. Помаз О. М.

Наскрізна програма практик для здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» розглянута, схвалена та рекомендована до видання науково-методичною радою спеціальності «Менеджмент» (протокол № 1 від 30 серпня 2016 р.).

Голова науково-методичної ради

Сазонова Т. О.

Відповідальний за випуск: доцент, к.е.н.

Федірець О. В.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2. ВИДИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ТА ТРИВАЛІСТЬ ПРАКТИК.....	6
3. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	9

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У сучасних умовах становлення нової економічної системи України підвищуються вимоги до відповідності рівня підготовки фахівців у вищих навчальних закладах вимогам роботодавців, до забезпечення конкурентоспроможності випускників на ринку праці. Одним із напрямів вирішення цієї проблеми є поетапна практична підготовка майбутніх фахівців із послідовним нарощуванням рівня професійних знань та практичних навичок.

Практика здобувачів вищої освіти Полтавської державної аграрної академії є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для підготовки фахівців з вищою освітою першого та другого рівня та набуття здобувачами вищої освіти відповідних компетентностей.

Метою практичної підготовки здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» є закріплення теоретичних знань, отриманих ними під час навчання, а також набуття й удосконалення компетентностей, визначених відповідною освітньою програмою вищої освіти.

Завданням практичної підготовки здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» є:

- поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань з дисциплін професійної підготовки;

- формування у майбутніх фахівців компетентностей в сфері менеджменту;

- опанування сучасними прийомами та методами прийняття управлінських рішень;

- засвоєння нових технологій менеджменту;

- систематичне оновлення та творче застосування набутих знань у практичній діяльності при вирішенні завдань, які постають при реалізації ключових функцій менеджменту.

Проходження практики забезпечує формування у здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» наступних компетентностей:

інтегральної:

- здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики;

загальних:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій та здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
 - здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
 - здатність спілкуватися іноземною мовою;
 - уміння застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні інструменти і технології для забезпечення ефективних наукових та професійних комунікацій;
 - здатність аналізувати та синтезувати інформацію стосовно розроблення та реалізації стратегії розвитку держави, регіону, галузі, підприємства;
 - здатність підтримувати сприятливий соціально-психологічний клімат в колективі, налагоджувати ефективну взаємодію в команді, створювати сприятливі умови для професійного розвитку персоналу підприємства;
 - здатність забезпечувати економічну, екологічну, цивільну безпеку функціонування організації, безпеку праці;
 - здатність діяти з позиції соціальної відповідальності, займати активну життєву та громадянську позицію, розвивати лідерські якості.
- системних:*
- здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної діяльності;
 - здатність приймати обґрунтовані рішення;
 - здатність генерувати нові ідеї (креативність);
 - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
 - навички здійснення безпечної діяльності.

2. ВИДИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ТА ТРИВАЛІСТЬ ПРАКТИК

Види практик, періоди проведення та їх обсяги визначаються освітньо-професійною програмою підготовки фахівців СВО «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент», що відображається відповідно в навчальних планах і графіках навчального процесу (табл. 1).

Таблиця 1

Види, терміни і тривалість практичної підготовки здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» (2016 рік набору)

Назва виду навчальної практики	Семестр	Тривалість практики			Форма контролю
		тижні	години	кількість кредитів ЄКТС	
Навчальні практики					
1. Навчальна практика «Вступ до фаху»	2	2	90	3	диференційований залік
3. Навчальна практика «Інформаційні системи та технології»	2	4	180	6	диференційований залік
3. Навчальна практика «Менеджмент» (організаційно-управлінська)	4	2	90	3	диференційований залік
4. Навчальна практика «Менеджмент і адміністрування»	6	4	180	6	диференційований залік
Виробнича практика					
5. Виробнича практика (комплексна з фаху)	8	6	270	9	диференційований залік

Календарні періоди проведення практики на кожний навчальний рік визначаються графіком навчального процесу.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти проводиться на базах практики, що забезпечують виконання програми практики, або в структурних підрозділах Полтавської державної аграрної академії.

Метою навчальних практик є: ознайомлення здобувачів вищої освіти зі специфікою майбутнього фаху, отримання ними первинних професійних умінь і навичок із дисциплін загальної підготовки («Економічна інформатика», «Економічна теорія») та дисциплін професійної підготовки («Адміністративний менеджмент», «Комунікативний менеджмент», «Менеджмент», «Операційний менеджмент», «Стратегічне управління», «Управління інноваціями»).

Мета навчальної практики «Вступ до фаху» – ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними положеннями про організацію вищої освіти в Україні, організацію навчального та виховного процесу у академії, змістом, характером та сферою майбутньої професійної діяльності, досвідом та особливостями діяльності установ та організації.

Проходження практики *«Вступ до фаху»* забезпечує формування у здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» наступних *фахових компетентностей*:

- ґрунтовні знання історичних засад розвитку теорії і практики менеджменту, ідейних вчень класиків менеджменту, фундаментальних постулатів та парадигм менеджменту, новітніх прогресивних тенденцій розвитку менеджменту;

- здатність використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного осмислення проблем і перспектив менеджменту;

- вміння планувати, організовувати, реалізовувати, презентувати особисті наукові, практичні дослідження в сфері менеджменту;

- здатність виконувати функції та процедури прогнозування, організації, бюджетування, оперативного управління, координації, мотивації, звітності, контролю в організації.

Мета навчальної навчальної практики «Інформаційні системи та технології» – вивчення можливостей перетворення економічної інформації в умовах використання комп'ютерних технологій та підготовка здобувачів вищої освіти до ефективного використання сучасної комп'ютерної техніки, оргтехніки, діловодства у процесі розв'язання завдань управління організацією.

Проходження практики *«Інформаційні системи та технології»* забезпечує формування у здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» наступних *фахових компетентностей*:

- ґрунтовні знання історичних засад розвитку теорії і практики менеджменту, ідейних вчень класиків менеджменту, фундаментальних постулатів та парадигм менеджменту, новітніх прогресивних тенденцій розвитку менеджменту;

- здатність використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного осмислення проблем і перспектив менеджменту;

- вміння планувати, організовувати, реалізовувати, презентувати особисті наукові, практичні дослідження в сфері менеджменту;

- ґрунтовні знання класичного та сучасного наукового інструментарію дослідження соціально-економічних явищ та процесів у різних сферах менеджменту;

- здатність організовувати та проводити управлінські дослідження, використовуючи сучасну методологію та інформаційні технології.

Мета навчальної навчальної практики «Менеджмент» (організаційно-управлінська) – формування комплексу спеціальних знань щодо організаційно-управлінської діяльності; отримання необхідних практичних навичок щодо формування організаційної структури підприємства, стилю управління, налагодження взаємодії.

Проходження практики *«Менеджмент» (організаційно-управлінська)* забезпечує формування у здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» наступних *фахових компетентностей*:

- ґрунтовні знання історичних засад розвитку теорії і практики менеджменту, ідейних вчень класиків менеджменту, фундаментальних постулатів та парадигм менеджменту, новітніх прогресивних тенденцій розвитку менеджменту;

- здатність використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного осмислення проблем і перспектив менеджменту;

- вміння планувати, організовувати, реалізовувати, презентувати особисті наукові, практичні дослідження в сфері менеджменту;

- здатність виконувати функції та процедури прогнозування, організації, бюджетування, оперативного управління, координації, мотивації, звітності, контролю в організації;

- здатність організовувати та проводити управлінські дослідження, використовуючи сучасну методологію та інформаційні технології.

Мета навчальної навчальної практики «Менеджмент і адміністрування» – формування у студентів чітких уявлень про організаційну діяльність як функцію менеджменту й особливості її здійснення в офісі; отримання необхідних практичних навичок і вмінь адміністратора – організатора справ у офісі.

Проходження практики «Менеджмент і адміністрування» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» наступних *фахових компетентностей*:

- ґрунтовні знання історичних засад розвитку теорії і практики менеджменту, ідейних вчень класиків менеджменту, фундаментальних постулатів та парадигм менеджменту, новітніх прогресивних тенденцій розвитку менеджменту;

- здатність використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного осмислення проблем і перспектив менеджменту;

- вміння планувати, організовувати, реалізовувати, презентувати особисті наукові, практичні дослідження в сфері менеджменту;

- здатність виконувати функції та процедури прогнозування, організації, бюджетування, оперативного управління, координації, мотивації, звітності, контролю в організації;

- ґрунтовні знання класичного та сучасного наукового інструментарію дослідження соціально-економічних явищ та процесів у різних сферах менеджменту;

- здатність організовувати та проводити управлінські дослідження, використовуючи сучасну методологію та інформаційні технології.

Метою виробничої практики (комплексної практики з фаху) є:

- формування у здобувачів вищої освіти професійних умінь і навичок щодо прийняття самостійних рішень під час професійної діяльності в реальних умовах;

- поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі вивчення дисциплін професійної підготовки;

- опанування здобувачами вищої освіти сучасних прийомів, методів та знарядь праці в галузі їх майбутньої професії;
- виховання у здобувачів вищої освіти потреби поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності;
- збір практичних та статистичних матеріалів для виконання курсових та інших наукових робіт.

Проходження виробничої практики забезпечує формування у здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» наступних *фахових компетентностей*:

- ґрунтовні знання історичних засад розвитку теорії і практики менеджменту, ідейних вчень класиків менеджменту, фундаментальних постулатів та парадигм менеджменту, новітніх прогресивних тенденцій розвитку менеджменту;
- здатність використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного осмислення проблем і перспектив менеджменту;
- вміння планувати, організовувати, реалізовувати, презентувати особисті наукові, практичні дослідження в сфері менеджменту;
- здатність виконувати функції та процедури прогнозування, організації, бюджетування, оперативного управління, координації, мотивації, звітності, контролю в організації;
- ґрунтовні знання класичного та сучасного наукового інструментарію дослідження соціально-економічних явищ та процесів у різних сферах менеджменту;
- здатність організовувати та проводити управлінські дослідження, використовуючи сучасну методологію та інформаційні технології.

3. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контролювання практики здобувачів вищої освіти вирішує комплекс завдань від навчальних до контролюючих і забезпечує повноту, своєчасність та якість виконання програм практики.

Контролювання за проходженням практики з боку вищого навчального закладу покладається від:

- академії – на першого проректора;
- факультету – на декана та координатора практичної підготовки по спеціальності
- кафедри – на завідувача та викладачів – керівників практики;
- бази практики – на керівника підприємства.

Метою контролю є виявлення та усунення недоліків і надання допомоги здобувачам вищої освіти у виконанні програми практики.

На кожному етапі контролювання застосовуються специфічні методи.

Попереднє контролювання здійснюється під час підготовки здобувачів вищої освіти до проходження практики (на зборах). При цьому пояснюються

цілі практики, порядок її проходження, форма звітування, а також здобувачам вищої освіти передаються направлення на базу практики, щоденники та програми практики.

Поточне контролювання здійснюється протягом періоду проведення практик, а також під час бесід зі здобувачами вищої освіти у дні, встановлені кафедрою для консультування здобувачів вищої освіти.

Підсумкове контролювання відбувається під час звітування про виконання програми практики.

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики.

У разі виконання здобувачами вищої освіти звітів про проходження навчальної практики оцінка виставляється з врахуванням їх якості та результатів захисту.

Форма звітності здобувача вищої освіти за виробничу практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником практики від бази практики.

Звіт разом з щоденником практики, завіреним керівником практики від підприємства (організації, установи), подається на кафедру для реєстрації, після чого передається на рецензування викладачу – керівнику практики від кафедри. Після можливого доопрацювання здобувачем вищої освіти та остаточного погодження змісту звіту з викладачем, керівником практики від кафедри, звіт допускається до захисту.

Супровідні документи з практики, передбачені Академією, здобувачами вищої освіти надаються координатору з практичної підготовки по спеціальності до реєстрації звіту на кафедрі.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки (висновки і пропозиції), список використаних джерел тощо. Звіт оформлюється за вимогами, що визначені у програмі практики, та відповідно до єдиних вимог щодо оформлення текстових документів.

Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти у комісії, призначеній наказом ректора Академії. Комісія формується з: керівників практики від Академії та, по можливості, від баз практики, а також науково-педагогічних працівників.

Комісія приймає диференційований залік у здобувачів вищої освіти або на базах практики в останні дні її проходження, або в Академії до початку наступного семестру (якщо після практики у здобувачів вищої освіти згідно з графіком навчального процесу відбувається теоретичне навчання) чи протягом двох тижнів наступного після практики семестру (якщо після практики у здобувачів вищої освіти згідно з графіком навчального процесу передбачені канікули).

Диференційований залік за практику виставляється з урахуванням:

- оцінки результатів виробничої та суспільної роботи, поданої у відгуку-характеристиці керівника практики з боку підприємства (організації, установи);
- оцінки за оформлення звіту, щоденника, зазначеної у висновку

викладача – керівника практики від кафедри;

- презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту та відповідей на запитання членів комісії з прийому заліку за практику.

Важливе місце в загальній системі практичного навчання займають підсумкові конференції здобувачів вищої освіти за результатами виробничої практики за участю керівників та фахівців організацій, установ. Мета таких конференцій – обмін досвідом, розробка заходів щодо поліпшення практичної підготовки в Академії.